

Google. Google opnieuw als medestander van de bibliotheken dus. In december 2004 werd tussen de Bodleian Library en Google een overeenkomst gesloten om ruim een miljoen boeken uit de 19de eeuw te digitaliseren. Voor Google past dit in hun missie "to organize the world's information and make it universally accessible and useful". Dit project sluit ook mooi aan bij de plannen van Oxford University om haar digitale bibliotheek verder uit te bouwen. Een win-winsituatie dus voor Google en de bibliotheek. Milne schetste niet het beeld van Google als meedogenloos informatiebedrijf, maar als een betrouwbare partner bij de uitbouw van hun digitale plannen. Het project start in juli.

Het bestaande commerciële uitgeefmodel met groeiende monopolisering van grote uitgeverij en stijgende abonnementsprijzen geeft voeding aan een open publicatiemodel waarbij wetenschappelijke informatie weer voor een ruimer publiek toegankelijk moet kunnen worden. De Universiteitsbibliotheek van Gent ontwikkelde een institutioneel repository om de publicaties van de eigen onderzoekers te beheren en te publiceren. Om open-accessartikelen op te sporen speelt Google Scholar, naast OAIster en DOAJ, een belangrijke rol. Google Scholar verhoogt de visibiliteit van open-accessartikelen en is op dat vlak dus opnieuw een medestander van de bibliotheken die ijveren voor een vrije toegang tot informatie voor hun klanten.

Alexander Stierman, adviseur Informatie- en kennisbeheer
Erasmushogeschool Brussel
alexander.stierman@ehb.be
Foto's: Myriam Lemmens.

Noot

1. Inge Van Nieuwerburgh publiceerde hierover ook een artikel in *Bibliotheek- & archiefgids*, 81 (2005) 3; p. 3-9.

Na de jaarvergadering van de sectie Schoolbibliotheken nam **Piet De Keyser**, bibliotheekcoördinator van de Katholieke Hogeschool Leuven en bibliothecaris van het Departement Lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool Leuven, het woord. Voor hem is de strijd al gestreden en is

Google al lang geen concurrent meer voor de onbeduidende sector van de onderwijsbibliotheken. Deze laatste zijn volgens hem te klein, te traag, te star. Alle inspanningen die ze doen verdwijnen in het niets

tegenover de commerciële initiatieven die zich in snel tempo opvolgen. Een grootschalige rationalisatie waarbij bibliotheken onrendabele activiteiten gaan afstoten en meer gaan samenwerken dringt zich op.

Inge Van Nieuwerburgh, coördinator digitale bibliotheek Universiteit Gent, gaf de aanwezigen weer zin in hun werk met haar heldere uiteenzetting over de open-accessbeweging¹. Het wetenschappelijk tijdschrift, intussen al meer dan 300 jaar oud, is sinds de jaren 1970 in een toenemende crisis.

Kunstabibliotheken in Wallonië

25 februari 2005

Op vrijdag 25 februari 2005 organiseerde het Overleg Kunstabibliotheken Vlaanderen (OKBV) een studiebezoek aan drie bibliotheken van musea en aan het bijzondere Mundaneum in Bergen/Mons. Na het succesvolle bezoek aan enkele Zuid-Nederlandse kunstabibliotheken vorig jaar, trok het OKBV nu naar enkele kunstabibliotheken in Wallonië in de hoop ze meer bekendheid te geven in Vlaanderen.

De groep, 22 bibliothecarissen en andere geïnteresseerden, was allereerst welkom in het **Centre de la Gravure** te La Louvière. Dit centrum is gespecialiseerd in hedendaagse grafiek en verzamelt dat actief. In de gebouwen van het vroegere zwembad vond het centrum een mooi onderkomen. Op drie verschillende verdiepingen vind je drie verschillende presentaties en tentoonstellingen, met eigen en geleend materiaal. Op de derde verdieping is ook een klein maar degelijk documentatiecentrum ondergebracht, met een collectie van ongeveer 9.000 titels. We kregen er uitleg van Dominique Durinckx, die het centrum leidt. Het documentatiecentrum verzamelt monografieën en vooral tentoonstellingscatalogi, maar heeft ook een mooie collectie kunstenaarsboeken. Elk werk wordt geïndexeerd en heeft een nummer. Kunstenaarsboeken die bijvoorbeeld etsen

bevatten, worden per ets genummerd, maar de etsen worden niet gescheiden van de publicatie. Het centrum krijgt geregeld bruikleenaanvragen. Als slechts één van de etsen wordt gevraagd, dan wordt ook slechts die ets bezorgd. Ruilcontacten heeft het documentatiecentrum vooral met Franse instellingen, minder met Waalse of Vlaamse instellingen.

Als tweede halte stond het **Musée Royal de Mariemont** te Morlanwelz geprogrammeerd. Bibliothecaris Pierre-Jean Foulon ontving ons hartelijk in het hart van het museum, in de *Réserve précieuse*. In 1960 was er een brand in het museum; bij de heropbouw is de 'handbibliotheek' van Raoul Warocqué nagebootst. Het museum herbergt er de schatten van de bibliotheek die Warocqué verzamelde, maar voegde er intussen al heel wat mooie werken aan toe. De 'reserve' herbergt manuscripten, incunabelen, meer recente kunstenaarsboeken... De recente bibliotheek is elders in het museum gevestigd en telt 100.000 consulteerbare titels over de geschiedenis van Henegouwen. De reserve is enkel op aanvraag te bezoeken. Foulon presenteerde ons gedurende een uur zijn favoriete stukken uit de schatkamer en vertelde over de opbouw en de uitbreiding van de boekencollectie.

Na een lunch in de cafetaria van het museum, vertrokken we naar Bergen, waar we het **Mundaneum** bezochten. Dit centrum presenteert (een stuk van) de grote steekkaarten-catalogus die Paul Otlet en Henri la Fontaine in het begin van de 20ste eeuw opbouwden. Publieksmedewerker Christelle Demoustiez vertelde ons vooraf de geschiedenis van de twee heren, van hun bedoelingen en levenswerk en van de bibliotheekwetenschap, en schetste hoe deze collectie in Bergen is terechtgekomen. Daarna konden we vrij rond-

De toegangspoort tot de site Grand-Hornu gezien vanaf de binnenplaats. Foto: Mieken Osselaer.

snuffelen in de vele laden van de catalogus, waarvan de kaartjes ofwel handgeschreven, ofwel opgeplakt zijn. Tot slot trokken we naar het **Musée des Arts Contemporains**, op de site Grand-Hornu in Hornu. Nicolas Franeau ontving ons in de kleine bibliotheek van het museum. Zij is pas opgestart toen ook het museum van start ging, en heeft tot op heden een beperkte collectie publicaties. De aandacht gaat vooral uit naar het verwerven van tentoonstellingscatalogi via ruil met andere instellingen voor hedendaagse kunst. De bibliotheek is erg klein gehuisvest: momenteel moet een personeelslid plaats maken aan de eigen bureautafel wanneer er bezoek is. Maar in de toekomst kan de bibliotheek rekenen op meer ruimte. Na de toelichting in de bibliotheek hadden we de gelegenheid het museum en de site te bezoeken.

De studiebezoeken in Wallonië waren interessant voor de deelnemers. Een meerderheid had graag het museum en de omgeving van het Musée de Mariemont wat grondiger verkend. Maar met deze bezoeken legden we enkele waardevolle contacten met Franstalig België, die beslist onderhouden moeten worden. Een idee is om de bezochte instellingen uit te nodigen op toekomstige activiteiten en bijeenkomsten.

*Veronique De Boi, bibliothecaris Musea Brugge
veronique.de.boi@brugge.be*

*Een enthousiaste Pierre-Jean Foulon licht zijn favoriete boeken in de schatkamer van het Musée Royal de Mariemont toe.
Foto: Benn Deceuninck.*